

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **WPB Capital, spořitelní družstvo v likvidaci**, IČO 25780450, sídlem Kamenná 835/13, Brno, zastoupený JUDr. Liborem Němcem, Ph.D., advokátem, sídlem Husova 240/5, Praha 1, proti žalované: **Česká národní banka**, sídlem Na Příkopě 28, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí Bankovní rady České národní banky ze dne 19. června 2014 č. j. 2014/7620/CNB/110, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. června 2021 č. j. 5 Af 31/2014 - 1064, o vyloučení soudců druhého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 Afs 259/2021,

t a k t o :

Soudci druhého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 Afs 259/2021.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím označeným v návěti zamítla Bankovní rada České národní banky rozklad žalobce proti rozhodnutí ze dne 4. dubna 2014 č. j. 2014/3539/570, kterým žalovaná (A) odňala žalobci povolení působit jako družstevní záložna, (B) uložila žalobci povinnost, aby se počínaje dnem doručení rozhodnutí až do jeho právní moci zdržel vyjmenovaných činností a (C) konstatovala nedostatky v činnosti žalobce.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí Bankovní rady České národní banky žalobu, již městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 15. června 2018 č. j. 51 Af 31/2014 - 500 vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil. Tento rozsudek však zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. února 2019 č. j. 2 Afs 304/2018 - 411. Městský soud následně žalobu rozsudkem označeným v návěti tohoto usnesení zamítl.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Poté, co byl poučen o složení druhého senátu Nejvyššího správního soudu, jemuž byla věc v souladu

s rozvrhem práce přidělena k projednání a rozhodnutí, vznesl stěžovatel námitku podjatosti soudců druhého senátu JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové.

II. Námitka podjatosti

[4] Stěžovatel se domnívá, že existuje osobní animozita mezi předsedkyní druhého senátu JUDr. Doškovou a předsedou představenstva stěžovatele Ing. Petrem Meierem. Probíhá mezi nimi soudní spor ve věci ochrany osobnosti, v němž stěžovatel podal ústavní stížnost. JUDr. Došková nepravdivě uvedla, že o ní Ing. Meier uváděl nepravdivá a hrubě urážející tvrzení. Ing. Meier přitom chtěl pouze vysvětlení k tvrzením vedlejšího účastníka. Stěžovatel dále odkázal na to, že vyjádření JUDr. Doškové předsedovi Nejvyššího správního soudu, ve kterém měla nepravdivé tvrzení uvést, je datováno ke dni 27. dubna 2020, avšak dle elektronických vlastností souboru bylo vytvořeno až 3. června 2020. To může znamenat, že dokument vznikl až později v reakci na žádost stěžovatele o kopii vyjádření JUDr. Doškové. Uvedenému sporu přecházela komunikace mezi JUDr. Doškovou a stěžovatelem, který soudcům Nejvyššího správního soudu pouze adresoval několik dotazů ohledně nových skutečností, které se dozvěděl v souvislosti s řízením sp. zn. 2 Afs 304/2018. Stěžovatel citoval ze svého podání ze dne 19. února 2020, ve kterém vyjádřil podezření, že část rozsudku č. j. 2 Afs 304/2018 - 411 nesepsali soudci Nejvyššího správního soudu, že je likvidace stěžovatele doprovázena rozsáhlým rozkrádáním jeho majetku, na které se podílejí i pracovníci žalované, a že hned po vyhlášení rozsudku městského soudu č. j. 51 Af 31/2014 - 500 začaly osoby vystupující za žalovanou a spojené s okolím prezidenta Miloše Zemana (konkrétně zmínil prof. V. T.) ingerovat u Nejvyššího správního soudu a vyjednaly mimo jiné příznání odkladného účinku kasační stížnosti žalované. Stěžovatel se dotázal JUDr. Doškové, zda by se k těmto tvrzením mohla vyjádřit. Podobně ji podáním ze dne 19. prosince 2020 žádal o vyjádření k informacím ohledně aktivit T. P., který se měl v souvislosti s řízením sp. zn. 2 Afs 304/2018 obrátit na zástupce stěžovatele s tím, že zná osoby schopné ovlivnit rozhodování Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel se dále JUDr. Doškové dotazoval, zda se stýkala s advokátem JUDr. Karlem Muzikářem nebo jeho spolupracovníky, tedy s osobami, které se měly pohybovat v okruhu žalované a Nejvyššího správního soudu. JUDr. Došková v jednom z e-mailů, které stěžovateli zaslala, uvedla: „*Znovu opakují, že si nepřeji, abyste mi cokoli zasílali na mou soukromou adresu.*“ Stěžovatel z toho dovozuje, že je vztah JUDr. Doškové k němu emotivně zbarvený.

[5] Stěžovatel dále poukázal na poměr JUDr. Doškové k žalované, které vychází vstříc a bez řádného odůvodnění přejímá její argumenty. Citoval z rozsudku č. j. 2 Afs 304/2018 - 411, že „*Česká národní banka není správním orgánem v běžném smyslu.*“ Toto tvrzení považuje za zvláštní. JUDr. Došková se navíc v minulosti odmítla vyjádřit k nahrávkám z přednášek JUDr. R. K., vedoucího referátu nestandardních činností žalované.

[6] Stěžovatel považuje JUDr. Doškovou za podjatou i pro její poměr k věci, neboť není v jejím zájmu, aby byly zpochybněny závěry rozsudku č. j. 2 Afs 304/2018 - 411 a odhalena její procesní pochybení. Ve věci sp. zn. 2 Afs 304/2018 byl kasační stížnosti žalované příznán odkladný účinek přesto, že jde o mimořádný institut, zvláště je-li aplikován ve prospěch správních orgánů. V roce 2018 bylo vyhověno pouze jediné žádosti správního orgánu o příznání odkladného účinku, a to právě v řízení sp. zn. 2 Afs 304/2018. Nejvyšší správní soud se dále odmítl zabývat předběžným opatřením, které vůči stěžovateli žalovaná vydala a které městský soud označil za nestandardní procesní postup. Věc sp. zn. 2 Afs 304/2018 byla rozhodnuta přednostně, aniž k tomu byly důvody. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku uváděl některá tvrzení o stěžovateli, která neměl důkazně podložená, nevypořádal se s argumenty stěžovatele a nevzal v úvahu rozdíly mezi bankami a družstevními záložnami. Po vyhlášení zrušujícího

pokračování

rozsudku městského soudu vydala žalovaná nezákonná předběžná opatření, jimiž znemožnila nezávislý audit činnosti likvidátora stěžovatele a znemožnila stěžovateli podávat návrhy na změnu zápisu v obchodním rejstříku. Platnost předběžných opatření žalovaná držela do doby těsně předcházející rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 As 304/2018.

[7] Stěžovatel dále uvedl, že osobami, které se pohybovaly v okruhu Nejvyššího správního soudu v souvislosti s předcházejícím řízením o kasační stížnosti, měli být advokát JUDr. Jan Souček (který figuruje ve stejné společnosti jako advokátka, která spolupracuje s insolvenčním správcem stěžovatele a která likvidátorovi stěžovatele fakturovala přemrštěné částky za právní služby) a lobbista M. V. (spojovaný s T. P. a Janem Součkem, přáteli se rovněž s advokátem JUDr. Jiřím Hartmannem, který poskytuje předražené právní služby likvidátorovi stěžovatele).

[8] Soudci JUDr. Šimka a Mgr. Šonková jsou dle názoru stěžovatele podjatí pro stejný poměr k věci jako JUDr. Došková. JUDr. Šimka se navíc v minulosti účastnil stejných akcí jako bývalý viceguvernér žalované prof. V. T. (konkrétně Letní školy Občanského institutu) a odmítl se podrobněji vyjádřit k některým dotazům, které mu stěžovatel zaslal.

[9] Stěžovatel svou námitku vůči JUDr. Šimkovi později doplnil odkazem na článek publikovaný v týdeníku Respekt dne 5. ledna 2022 „Na klíčový post, o kterém rozhoduje prezident Zeman, se záhadně objevil nový kandidát“; zopakoval přitom své obavy z vlivu prof. T. na JUDr. Karla Šimku a z jeho zájmu na zamítnutí kasační stížnosti.

II. Vyjádření soudců druhého senátu

[10] JUDr. Miluše Došková k námitce podjatosti uvedla, že se jako předsedkyně senátu a soudkyně zpravodajka podílela na rozhodování ve věci sp. zn. 2 Afs 304/2018. Po vydání rozsudku v této věci po ní stěžovatel opakovaně požadoval vysvětlení rozsudku a důvody odmítnutí jeho argumentace a uváděl informace o ovlivňování postupu a rozhodování Nejvyššího správního soudu. O občanskoprávním sporu s Ing. Meierem se JUDr. Došková dozvěděla až z námítky podjatosti, dosud věděla pouze o výzvě Ing. Meiera k omluvě, která jí byla doručena na soukromou adresu. Řízení před soudy rozhodujícími v občanském soudním řízení již podle všeho skončilo bez věcného projednání žaloby. JUDr. Došková se domnívá, že smyslem občanskoprávní žaloby Ing. Meiera bylo dosáhnout jejího vyloučení z dalšího rozhodování v této věci. Ve spise sp. zn. 2 Afs 304/2018 je založen koncept vyjádření JUDr. Doškové datovaný k 27. dubnu 2020. Pokud byl později vyhotoven jiný soubor, neví o tom. Stěžovateli opakovaně sdělila, že informace, s nimiž se na ni obracel v souvislosti s řízením sp. zn. 2 Afs 304/2018, se nezakládají na pravdě. Osoby, které se měly v této věci angažovat, nezná. Požadavek, aby jí stěžovatel nic nezasílal na soukromou adresu, považuje za odpovídající reakci na takové jednání. Na podání stěžovatele nemusela reagovat, nechtěla však vyvolat dojem, že jsou jeho výhrady pravdivé či pravděpodobné. Poměr JUDr. Doškové k žalované i k věci dovozuje stěžovatel z jejího předchozího postupu v řízení. Přednášek JUDr. K. se neúčastnila. Námítky, ke kterým se Nejvyšší správní soud již vyjádřil, jsou nyní nepřipustné, závažností pochybení stěžovatele a úměrností opatření žalované se městský soud naopak zabýval nově. Předražení věci sp. zn. 2 Afs 304/2018 nebylo výrazné, navíc šlo o vhodný postup s ohledem na to, že oba účastníci řízení opakovaně podávali obsáhlá vyjádření a návrhy na předběžná či jiná opatření. Výtky stěžovatele proti dalšímu postupu žalované či likvidátora se netýkají řízení o kasační stížnosti. JUDr. Doškové nejsou známi JUDr. Souček, JUDr. Hartmann ani lobbista M. V. a neví o tom, že by se někdo z nich „pohyboval v okruhu Nejvyššího správního soudu“. Kontakty kohokoli ze soudu s T. P. považuje za vyloučené. Věc sp. zn. 2 Afs 304/2018 byla rozhodována

bez jakéhokoli ovlivňování zvnějšku. JUDr. Došková nemá žádný poměr ke stěžovateli ani k žalované.

[11] JUDr. Karel Šimka se subjektivně necítí podjatý. Nepovažuje za vhodné doplňovat a podrobněji odůvodňovat právní názor, který druhý senát zaujal ve věci sp. zn. 2 Afs 304/2018. Usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v této věci bylo řádně odůvodněno. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu je sice vzácné, stejně tak jsou však vzácná řízení, ve kterých vystupuje Česká národní banka. Přiznání odkladného účinku v takovém řízení proto není statisticky nepravděpodobné. O výrocih JUDr. K., na které stěžovatel odkazoval, JUDr. Šimka nic neví. Na Letní škole Občanského institutu přednáší pravidelně, na setkání s prof. T.K si nevzpomíná. Doplnil, že oba studovali ve stejné době na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze (byť každý jiný obor), nevzpomíná si však, že by se blíže seznámili. S řadou pracovníků žalované (stejně jako dalších správních orgánů) se v minulosti setkal a i v budoucnu nejspíš bude setkávat při různých pracovních a společenských událostech, s nikým z nich jej však nepojí vztah jdoucí nad rámec kolegiální známosti či profesního přátelství. Nakonec JUDr. Šimka připojil své vyjádření k dotazu Ing. Meiera z konce listopadu 2020 s tím, že na něm nespátřuje nic neobvyklého.

[12] V reakci na doplnění námítky JUDr. Karel Šimka uvedl, že ke svému vyjádření nemá co dodat.

[13] Mgr. Šonková jen stručně uvedla, že k věci ani k účastníkům řízení či jejich zástupcům nemá žádný poměr a nepodílela se na projednávání ani rozhodnutí věci u správního orgánu či v předchozím soudním řízení ve smyslu § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[14] JUDr. Došková v průběhu řízení doplnila, že ústavní stížnost, kterou zmiňoval stěžovatel, odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 9. listopadu 2021 sp. zn. IV. ÚS 2799/21.

III. Replika stěžovatele

[15] Stěžovatel podal k vyjádření soudců druhého senátu repliku, v níž uvedl, že jediným důvodem občanskoprávní žaloby proti JUDr. Doškové byla ochrana dobrého jména předsedy jeho představenstva, o kterém se JUDr. Došková nepravdivě vyjadřovala. Stěžovatel považuje za nestandardní, že byl soubor s vyjádřením JUDr. Doškové později pozměněn (opatřen jiným datem vyhotovení ve vlastnostech souboru). Jakákoli manipulace s vyjádřeními jednotlivých soudců narušuje jejich důvěryhodnost. JUDr. Došková se nevyjádřila k tomu, zda se stýká s osobami spojenými se žalovanou. Její postoj ke stěžovateli je emotivní, o čemž svědčí i její vyjádření k námítce podjatosti. Stěžovatel též trvá na tom, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu je mimořádné a v kontextu vyjádření osob zúčastněných na řízení, které byly zaslány do spisu, vyvolává pochybnosti. Nepovažuje za vhodné, aby se soudci Nejvyššího správního soudu stýkali s představiteli správního orgánu, jehož rozhodnutí přezkoumávají. Mgr. Šonková neuvedla nic konkrétního k jednotlivým tvrzením stěžovatele.

IV. Posouzení námítky podjatosti

[16] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu*

pokračování

nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[17] Již z citovaného ustanovení, konkrétně z jeho poslední věty, je zřejmé, že výhrady stěžovatele vůči postupu a rozhodnutí soudců druhého senátu v řízení o kasační stížnosti žalované (sp. zn. 2 Afs 304/2018) nemohou vést k vyloučení těchto soudců z projednávání a rozhodnutí této věci. Šestámu senátu Nejvyššího správního soudu nepřísluší, aby v rámci rozhodování o stěžovatelově námitce podjatosti hodnotil správnost postupu a rozhodnutí v tomto řízení (obdobně usnesení ze dne 11. listopadu 2021 č. j. Nao 231/2021 - 73).

[18] Podle čl. 7.1 rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu (dostupného na www.nssoud.cz v sekci Organizační dokumenty) se kasační stížnost směřující proti novému rozhodnutí krajského soudu vydanému po předchozím rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci týchž účastníků o téžže předmětu přidělí tomu soudci, který byl soudcem zpravodajem v předchozím řízení o kasační stížnosti, a o věci rozhoduje senát, jehož je takový soudce k okamžiku podání kasační stížnosti členem. Přistoupil-li by Nejvyšší správní soud na argumentaci stěžovatele, že jsou soudci druhého senátu vyloučení proto, že nemají zájem na tom, aby se ukázala jejich pochybení v předcházejícím řízení s totožným předmětem, stalo by se toto pravidlo neaplikovatelným, neboť stejnou obavu by mohl mít kterýkoli účastník řízení o opakované kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že prostřednictvím rozhodování o podjatosti soudce nelze přezkoumávat jeho postup v tomto či jiném řízení.

[19] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že řízení sp. zn. 2 Afs 304/2018 nelze považovat za předchozí soudní řízení ve smyslu § 8 odst. 1 věty druhé. Tento pojem je totiž třeba vykládat nikoli časově, nýbrž instančně: „Vyloučen by tak byl soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu“ (usnesení ze dne 9. února 2011 č. j. Nao 9/2011 - 148, zvýrazněno nyní; srov. též usnesení ze dne 19. března 2003 č. j. Nao 2/2003 - 18, č. 53/2004 Sb. NSS, či ze dne 2. února 2018 č. j. Nao 39/2018 - 12). Podjatost soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení je tedy dána tím, že soudce nemůže na jiném stupni soudní hierarchie rozhodovat (přezkoumávat rozhodnutí) o totožné věci, na které se podílel na odlišném stupni (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. ledna 2005 č. j. Nao 56/2004 - 54, č. 545/2005 Sb. NSS). Věc sp. zn. 2 Afs 304/2018 je však jinou věcí ve smyslu věty třetí citovaného ustanovení, protože postup soudců v této věci nemůže založit jejich podjatost.

[20] Tvrzení stěžovatele, že bylo rozhodnutí ve věci sp. zn. 2 Afs 304/2018 ovlivněno osobami stojícími vně Nejvyššího správního soudu, je nepodloženou spekulací. Stěžovatel jmenoval některé osoby, které mají být spojeny se žalovanou a s procesem jeho likvidace, a osoby, které považuje za kontroverzní, avšak nijak nespécifikoval (ani nedoložil), jak tyto osoby měly ovlivnit rozhodování Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Afs 304/2018, popřípadě jak jsou propojeny se soudci druhého senátu.

[21] Z uvedených důvodů lze učinit dílčí závěr, že žádný ze soudců druhého senátu Nejvyššího správního soudu není vyloučen pro poměr k věci. Jelikož šlo o jediný tvrzený důvod podjatosti Mgr. Šonkové, lze konstatovat, že tato soudkyně není vyloučena z projednání a rozhodnutí věci sp. zn. 2 Afs 259/2021.

[22] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzenými důvody podjatosti vůči účastníkům řízení.

[23] Na prvním místě je třeba připomenout, že vyloučení soudce pro podjatost je nutno zvažovat v kontextu ústavní zásady, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci

a příslušnost soudu i soudce stanoví zákon, vyjádřené v čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Účastníci řízení mají základní právo, aby v jejich věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, které je jednou z esenciálních součástí práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). V zájmu zajištění nezávislosti a nestrannosti soudního rozhodování je ovšem přípustné, aby v některých případech došlo k odnětí věci zákonným postupem určenému soudci a jejímu přikázání soudci jinému; k tomu však může dojít jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které soudci reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. dubna 2003 č. j. Nao 19/2003 - 16), tedy když je evidentní, že vztah soudce k věci, účastníkům či jejich zástupcům dosahuje intenzity vylučující nestranné rozhodování soudce [náleží Ústavního soudu ze dne 3. července 2001 sp. zn. II. ÚS 105/01 (N 98/23 SbNU 11)].

[24] Při rozhodování o vyloučení soudce nejde pouze o hodnocení jeho subjektivního pocitu, zda se cítí být podjatý či nikoli, nebo o hodnocení osobního vztahu soudce k účastníkům řízení či jejich zástupcům, ale v konečném důsledku zejména o objektivní úvahu, zda lze s ohledem na veškeré okolnosti případu mít za to, že by soudce podjatý být mohl, přičemž tato úvaha musí vycházet z hmotněprávního rozboru skutečností, které k pochybnostem o nestrannosti soudce vedly (náleží Ústavního soudu ze dne 27. listopadu 1996 sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429, a ze dne 3. července 2001 sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Vyloučení soudce přitom musí být založeno nikoli pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze pochybovat o jeho nepodjatosti. Subjektivní názor účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (kromě posledně citovaných nálezů Ústavního soudu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2005 č. j. 4 As 14/2004 - 70).

[25] Stěžovatel v první řadě poukazyval na to, že předseda jeho představenstva Ing. Meier vede s JUDr. Doškovou spor na ochranu osobnosti.

[26] Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. února 2021 č. j. Nao 173/2020 - 119, č. 4235/2021 Sb. NSS, vyplývá, že samotná skutečnost, že soudce vede s některým z účastníků řízení soudní spor, jej bez dalšího nevylučuje. „K tomu, aby byl v takovém případě důvod shledáván, je nezbytně nutná existence dalších relevantních okolností, které by vztah soudce vůči účastníku řízení změnilo natolik, že by bylo možno dovodit legitimní pochybnosti o jeho nestrannosti. Zjištěný poměr soudce k účastníku řízení daný vedením sporu v jiné věci je indikátorem pro zkoumání dalších okolností tohoto poměru. Těmi mohou být povaha sporu, průběh a výsledek sporu, časový odstup od nyní projednávané věci a také způsob chování a vystupování soudce jako účastníka řízení ve své věci vůči tomuto účastníku. Může jít i o další indicie, z nichž lze dovodit, zda soudce je pro nestranné vedení sporu, který má projednávat a rozhodovat, stále dostatečně ‚vybaven‘ a zda se takto jako nepodjatý jeví jednak účastníkům řízení, jednak komukoliv dalšímu. Okolnostmi mohou být i procesní postoje, vyjádření a stanoviska soudce v jeho vlastním sporu vedeném s tímž účastníkem a v jiném sporu, o němž soudce rozhoduje, a kde některý z účastníků řízení již také vznesl námitku podjatosti tohoto soudce, na niž soudce reagoval. Jestliže soudce z vlastního popudu vede nebo v nedávné době vedl vlastní spor s účastníkem řízení o otázce, která pro něj není ‚běžná‘, nýbrž osobní až intimní, a tudíž velmi citlivá, principiální či hodnotová, vystupuje ve sporu velmi aktivně a postoje druhého účastníka vůči sobě vnímá diskriminačně, vzniká důvod pochybovat o jeho nepodjatosti při projednávání a rozhodování věci, kde je žalovaným týž účastník řízení.“ Je tedy třeba zvážit všechny aspekty sporu i to, nakolik může poznamenat vztahy mezi soudcem a účastníkem řízení do budoucna (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. října 2021 č. j. 7 As 231/2020 - 123, bod 12).

pokračování

[27] Z usnesení Ústavního soudu ze dne 9. listopadu 2021 sp. zn. IV. ÚS 2799/21 (veřejně dostupného na www.nalus.usoud.cz) vyplývá, že stěžovatelu žalobu na ochranu osobnosti odmítl Obvodní soud pro Prahu 10 usnesením ze dne 30. října 2020 č. j. 17 C 224/20020 - 27, protože byla podána osobou, která za stěžovatele nebyla oprávněna jednat (zástupci stěžovatele udělil plnou moc předseda představenstva, ačkoli k tomu byl oprávněn pouze likvidátor). K odvolání stěžovatele toto usnesení Městský soud v Praze změnil (usnesením ze dne 8. prosince 2020 č. j. 22 Co 247/2020 - 46), avšak pouze z hlediska formulace výroku, věcně se s odmítnutím žaloby ztotožnil. Řízení o navazujícím dovolání zastavil Nejvyšší soud usnesením ze dne 16. září 2021 č. j. 27 Cdo 1182/2021 - 87 – znovu proto, že advokátu, který stěžovatele zastupoval, udělila plnou moc osoba, která k tomu nebyla oprávněna. Ústavní stížnost proti tomuto usnesení odmítl Ústavní soud pro zjevnou neopodstatněnost.

[28] Je tedy zřejmé, že řízení o stěžovatelově žalobě na ochranu osobnosti proti JUDr. Doškové se vůbec nedostalo do fáze meritorního přezkumu. JUDr. Došková uvedla, že se o žalobě dozvěděla až z námitky podjatosti (což stěžovatel nezpochybňoval), v občanskoprávním řízení nijak aktivně nevystupovala, a nelze tudíž dovozovat, že by pro ni bylo v jakémkoli směru důležité. Za takové situace nemůže podání žaloby na ochranu osobnosti vyloučit JUDr. Doškovou z rozhodování o kasační stížnosti stěžovatele.

[29] V tomto směru lze též odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2009 č. j. Nao 36/2009 - 49, ze kterého vyplývá, že ani podání trestního oznámení na soudce samo o sobě nezakládá důvod pro vyloučení soudce. Soudce totiž „ve výkonu své veřejné funkce musí být připraven na konfrontaci s byt' i nedůvodnou a nepodloženou kritikou a na nikoliv přátelské jednání účastníků, aniž by jej tyto skutečnosti automaticky vyloučily z projednání a rozhodování věci.“

[30] Stěžovatel dovozoval negativní stav JUDr. Doškové k sobě i z komunikace, kterou spolu vedli v souvislosti s řízením sp. zn. 2 Afs 304/2018.

[31] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 22. července 2021 č. j. Nao 152/2021-32, s odkazem na usnesení Ústavního soudu ze dne 9. března 2000 sp. zn. III. ÚS 26/2000, U 4/17 SbNU 365, připomněl, že postup či vyjádření soudců vůči účastníkům řízení vyvolává pochybnosti o jejich nestrannosti pouze za předpokladu, že „natolik protirečí objektivitě soudcovského rozhodování, že ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají v objektivním smyslu, nikoliv z pohledu účastníků řízení.“ Ne každé vyjádření soudce, se kterým účastník řízení nesouhlasí či se jím cítí nějak dotčen, proto může představovat důvod pro vyloučení soudce.

[32] Z listin předložených společně s námitkou podjatosti a ze spisu sp. zn. 2 Afs 304/2018 vyplývá, že po vydání rozsudku č. j. 2 Afs 304/2018 - 411 se stěžovatel opakovaně obracel na JUDr. Doškovou s informacemi ohledně údajného ovlivnění rozhodování Nejvyššího správního soudu ze strany T. P., žalované a nespécifikovaných osob spojených s prezidentem republiky a žádal ji, aby se k nim vyjádřila, žádal ji o sdělení, zda byla v kontaktu s osobami „blízkými okruhu ČNB“, a tázal se, proč Nejvyšší správní soud vyhodnotil jednání stěžovatele jako závažné, když k tomu nebyl podklad v provedených důkazech, a proč se nevyjádřil k argumentaci stěžovatele. Stěžovatel se též obrátil na předsedu Nejvyššího správního soudu se žádostí o revizi rozsudku č. j. 2 Afs 304/2018 - 411, v podáních adresovaných JUDr. Doškové zpochybňoval závěry tohoto rozsudku a zaslal jí na adresu bydliště žádost o omluvu za to, že se o předsedovi představenstva stěžovatele vyjádřila v tom smyslu, že o ní uvedl řadu nepravdivých a hrubě urážejících tvrzení.

[33] JUDr. Došková na žádosti stěžovatele odpovídala tak, že se nebude vyjadřovat k pravomocnému rozsudku, a jednoznačně odmítala jakékoli náznaky, že bylo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu kýmkoli ovlivněno, přičemž tyto náznaky označila za urážlivé.

[34] Nejvyšší správní soud neshledal ve vyjádřeních JUDr. Doškové nic, co by svědčilo o jejím nepřátelském vztahu vůči stěžovateli. Nelze jí vytýkat, že odmítla podrobněji rozebírat odůvodnění již pravomocného rozsudku a snažila se stěžovateli vysvětlit, že dokládání nových skutečností ve skončeném řízení postrádá jakýkoli smysl. Zároveň si nelze představit jinou reakci na stěžovatelovo tvrzení, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo ovlivněno zvenčí, než jeho jednoznačné odmítnutí. A je pochopitelné, že JUDr. Došková považovala za urážlivé jakékoli náznaky, že pro ni rozsudek, jehož byla soudkyní zpravodajkou, sepsal někdo jiný či že rozhodování jejího senátu ovlivnila tak kontroverzní postava, jako je podnikatel T. P..

[35] Nelze přisvědčit ani tvrzení, že je vztah JUDr. Doškové ke stěžovateli emotivní proto, že jej opakovaně požádala, aby jí nezasílal písemnosti na soukromou adresu. Tento požadavek byl formulován čistě věcně, bez jakéhokoli citového zabarvení, a nelze jej hodnotit jinak než jako opodstatněný. Po soudci nelze požadovat, aby korespondenci související s výkonem jeho funkce přijímal i ve svém obydlí, kde má plné právo na odpočinek od pracovních povinností.

[36] Stěžovatel též dovozoval, že je vůči němu JUDr. Došková podjatá, z údajné manipulace s jejím vyjádřením pro předsedu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. dubna 2020. Stěžovatel společně s námitkou podjatosti předložil otisk obrazovky (*printscreen*) souboru s tímto vyjádřením (ve formátu .pdf), v jehož vlastnostech je jako datum vytvoření a upravení uvedeno 3. června 2020.

[37] Nejvyšší správní soud však nesouhlasí s tím, že by JUDr. Došková své vyjádření sepsala zpětně (na základě žádosti stěžovatele o jeho kopii). Ve spise sp. zn. 2 Afs 304/2018 je koncept tohoto vyjádření s datem 27. dubna 2020 založen na č. l. 447, následován pokynem kanceláři, aby vyjádření předložila předsedovi soudu, rovněž ze dne 27. dubna 2020 (č. l. 448) a originálem vyjádření (č. l. 449). Po těchto listinách následuje sdělení předsedy soudu stěžovateli ze dne 12. května 2020 (č. l. 450). Z uvedeného je zřejmé, že vyjádření JUDr. Doškové muselo být vyhotoveno před 12. květnem 2020, a není důvod domnívat se, že tomu bylo jindy než právě dne 27. dubna 2020. Ostatně i do Informačního systému Nejvyššího správního soudu bylo toto vyjádření vloženo dne 27. dubna 2020.

[38] K popsané situaci mohlo dojít jednoduše tak, že dokument, který obdržel stěžovatel, byl znovu uložen pro spis vedený k žádosti stěžovatele o kopii vyjádření JUDr. Doškové, a proto nesl časový otisk této poslední aktivity.

[39] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzeným poměrem JUDr. Doškové k žalované České národní bance. Ani v tomto ohledu však stěžovateli nemohl přisvědčit. Stěžovatel poukazoval na to, že JUDr. Došková vyšla žalované vstříc a převzala její argumentaci. Takový postup však zcela odpovídá výsledku řízení o kasační stížnosti žalované, které Nejvyšší správní soud vyhověl (stejně jako jejímu návrhu na přiznání odkladného účinku). Mezi stěžovatelem a žalovanou panoval, respektive stále panuje, spor, který musel Nejvyšší správní soud rozhodnout (jinak by se dopustil zakázaného *denegationis iustitiae*), přičemž v úvahu přicházelo přiklonit se buď na stranu žalobce, či žalované (žádná třetí možnost neexistovala). V samotné skutečnosti, že senát, kterému předsedala JUDr. Došková, vyhověl kasační stížnosti žalované, nelze spatřovat narušení její nestrannosti.

[40] Obrat, že „Česká národní banka není správním orgánem v běžném smyslu“, byl v usnesení o přiznání odkladného účinku ze dne 11. října 2018 č. j. 2 Afs 304/2018 - 137 (nikoli

pokračování

v rozsudku v této věci, jak nesprávně uváděl stěžovatel) užit v rámci popisu jejího zvláštního postavení (zakotvení v Ústavě nezávisle na moci výkonné) a veřejného zájmu na dohledu nad finančním trhem, z něhož Nejvyšší správní soud dovodil nutnost přiznat kasací stížnosti žalované odkladný účinek. Rozhodně z něj nelze dovozovat (jak pravděpodobně činí stěžovatel), že by JUDr. Došková měla tendence žalované stranit.

[41] Co se týče přednášek JUDr. K., není Nejvyššímu správnímu soudu vůbec zřejmé, jakou mají spojitost s rozhodováním soudců druhého senátu. Stěžovatel netvrdil, že by na jeho přednáškách kterýkoli ze soudců byl, ani že by se soudci s JUDr. K. znali. K nepodloženým tvrzením stěžovatele o ovlivnění rozsudku č. j. 2 Afs 304/2018 - 411 (též) ze strany žalované se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše.

[42] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že nezjistil žádný důvod pro vyloučení JUDr. Doškové z řízení sp. zn. 2 Afs 259/2021.

[43] Další část stěžovatelovy námitky podjatosti se týká společné účasti JUDr. Šimky a bývalého viceguvernéra České národní banky prof. T. na Letní škole Občanského institutu v roce 2014. Jen z této skutečnosti však nelze dovozovat, že by byl mezi JUDr. Šimkou a prof. T. vztah, který by zakládal důvody k pochybnostem o nepodjatosti JUDr. Šimky. Dle jeho tvrzení se na letní škole pravděpodobně vůbec nesešli (stěžovatel netvrdil opak), a i kdyby ano, z pouhého setkání na vzdělávací akci nelze dovozovat, že by mezi nimi byl vztah jdoucí nad rámec obvyklých profesních kontaktů. Totéž lze říci o setkávání JUDr. Šimky s pracovníky žalované (i jiných správních orgánů) na pracovních a společenských akcích, na které sám upozornil ve vyjádření k námitce podjatosti. Jak Nejvyšší správní soud uvedl v usnesení ze dne 11. června 2010 č. j. Nao 46/2010 - 78, č. 2102/2010 Sb. NSS, „je nesporným faktem, že v České republice existuje poměrně velmi úzká odborná komunita u některých právních specializací. Není proto výjimkou značná odborná provázanost jednotlivých osob: při pořádání odborných konferencí či seminářů a ve vystupování na nich, v kvalifikačním růstu (např. vedení či oponování disertačních nebo habilitačních prací), v recenzování odborných publikací apod. Je proto třeba vždy velmi bedlivě od sebe odlišovat ryze odbornou rovinu od roviny osobní. Pokud by se tak totiž nedělo a ryze odborná spolupráce osob různých profesí by bez dalšího měla vést k podjatosti soudců, kteří se na těchto odborných projektech podíleli, docházelo by ve svém faktickém důsledku k potlačování odborné úrovně rozhodovací činnosti soudů, a to z důvodů, které nelze považovat za rozumné. Jinak řečeno, při hodnocení možné podjatosti je třeba vždy v každém konkrétním případě velmi citlivě hodnotit, zda se lze domnívat, že je skutečně dán osobní vztah soudce k projednávané věci či k účastníkům řízení, anebo zda se ve skutečnosti jedná toliko o vztah založený výlučně na jeho odbornosti.“ V projednávaném případě o osobním vztahu JUDr. Šimky k žalované nic nesvědčí.

[44] JUDr. Šimku nelze považovat za podjatého ani proto, že se odmítl podrobněji vyjádřit k dotazům stěžovatele. Jak vyplývá z výše uvedených skutečností, účelem otázek, které stěžovatel soudcům druhého senátu zasílal, bylo zpochybnit rozsudek č. j. 2 Afs 304/2018 - 411. Na taková podání však soudci nejsou povinni reagovat.

[45] Nejvyšší správní soud na závěr připomíná, že u soudce je třeba „vždy vycházet primárně z toho, že se jedná o profesionála, který dokáže oddělit svoje soukromé zájmy od rozhodovací činnosti, na které se podílí, a u něhož je vždy na prvním místě respektování profesní a osobní cti“ (usnesení ze dne 11. června 2010 č. j. Nao 46/2010 - 78, č. 2102/2010 Sb. NSS). V projednávané věci nevyšlo najevo nic, co by tento předpoklad u soudců druhého senátu Nejvyššího správního soudu vyvrátilo.

[46] Vzhledem ke všem uvedeným důvodům dospěl šestý senát Nejvyššího správního soudu k závěru, že soudci druhého senátu JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková nejsou vyloučeni z projednání a rozhodnutí výše uvedené věci.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2022

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu